



# Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

---

Warszawa, 01 sierpnia 2024 r.  
Znak sprawy: DHR.n.8111.10.2024

Pan  
Szymon Hołownia  
Marszałek Sejmu RP

## **Dotyczy: interpelacji poselskiej nr 3857 w sprawie wapnowania gleb rolniczych**

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację poselską nr 3857 Panów Posłów Jana Warzechy i Fryderyka Sylwestra Kapinosa w sprawie zakończonego w 2023 r. Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie, uwzględniając informacje otrzymane z Ministerstwa Klimatu i Środowiska przedkładam poniższe wyjaśnienia.

*Pytanie 1 Czy „Ogólnopolski program regeneracji gleb poprzez ich wapnowanie” będzie kontynuowany w kolejnych latach?*

Uruchomiony w 2019 r. program priorytetowy pn. Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie (dalej: Program) finansowany był ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).

W pełni podzielając pogląd Panów Posłów, że wapnowanie gleb przynosi duże korzyści dla gleby, a rolnicy stosując zabieg wapnowania przyczyniają się do poprawy ogólnego stanu środowiska, w tym jakości gleb i wód, wielokrotnie występowałem do Ministra Klimatu i Środowiska, jak również do NFOŚiGW, z prośbą o przedłużenie Programu deklarując ze swej strony wsparcie merytoryczne.

Z otrzymanych od Ministra Klimatu i Środowiska (MKiŚ) informacji wynika, że NFOŚiGW obciążony jest finansowaniem innych zadań wynikających m.in. z obowiązku ustawowego, co jak wskazał MKiŚ, znacząco ogranicza możliwości przyznania przez NFOŚiGW dodatkowych środków na realizację innych zadań. Ewentualne kontynuowanie Programu uwarunkowane będzie dostępnością środków w budżecie NFOŚiGW, które będą mogły zostać redystrybuowane na ten cel.

Ze swojej strony w dalszym ciągu będę podejmował działania, aby kontynuowane było wsparcie rolników w wapnowaniu gleb.

*Pytanie 2 Jakie działania zamierza podjąć ministerstwo w celu udzielenia wsparcia polskim rolnikom w kwestii wapnowania gleb?*

W ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 wprowadzony został ekoschemat Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, który obejmuje m.in. praktykę Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia w wariacie z wapnowaniem<sup>(1)</sup>. Należy zaznaczyć, że ekoschematy są nową interwencją środowiskową realizowaną w ramach płatności bezpośrednich, dobrowolną do stosowania dla rolnika i dodatkowo płatną.

Celem praktyki Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia jest właściwe zarządzanie nawożeniem dostosowanym do zasobności gleb w azot, fosfor, potas, magnez, wapń i potrzeb roślin z wykorzystaniem analizy gleby i systemów wspomagania decyzji w zakresie nawożenia. Ww. praktyka występuje również w wariacie z wapnowaniem. Wariant ten ma przeciwdziałać zakwaszeniu gleb.

*Pytanie 3 Jaka jest obecna sytuacja gleb w Polsce pod względem pH i jakie są plany ministerstwa dotyczące dalszej poprawy jakości gleb?*

Proces zakwaszania gleb w Polsce wynika głównie z uwarunkowań naturalnych - ponad 90% gleb w Polsce wytworzonych jest na kwaśnych skałach naniesionych przez lodowce ze Skandynawii, z których następowało intensywne wymywanie składników zasadowych, zwłaszcza na obszarach o większej rocznej sumie opadów. Gleby wytworzone z tych skał są w większości naturalnie zakwaszone dlatego wymagają podejmowania systematycznych działań polegających na ich odkwaszaniu.

Na podstawie wyników 4-letnich badań przeprowadzonych przez Stacje Chemiczno-Rolnicze w latach 2020-2023, można ocenić, że 40% gleb UR wykazuje odczyn bardzo kwaśny i kwaśny, 32% lekko kwaśny, a 28% obojętny i zasadowy.

*Pytanie 4 Jakie konkretne kroki ministerstwo planuje podjąć w celu promowania świadomości rolników na temat korzyści płynących z wapnowania gleb?*

Co roku Ministerstwo przekazuje jednostkom doradztwa rolniczego (Centrum Doradztwa Rolniczego i 16 wojewódzkim ośrodkom doradztwa rolniczego) priorytety działalności doradczej do uwzględnienia w rocznych programach działalności na następny rok. Podobnie jak w latach poprzednich, wskazałem wśród priorytetowych zadań do realizacji przez ww. jednostki w roku 2024, zadanie „Ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb, w tym regulacja odczynu gleb poprzez ich wapnowanie”. ODR-y realizują to zadanie poprzez organizację szkoleń, konferencji, informowanie i publikację artykułów na swojej stronie internetowej lub w wydawanych przez siebie czasopismach. Ponadto zagadnienia związane z zakwaszeniem i wapnowaniem gleb zostały dodatkowo włączone, od połowy 2023 r., w ofertę szkoleniową wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego (ODR), realizowaną poprzez bezpłatne szkolenia dla rolników w ramach Interwencji 14.1 Doskonalenie zawodowe rolników – moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników objętej Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Ww. szkolenia stanowią jedno ze źródeł informacji na temat przyczyn i wpływu zakwaszenia gleb na produkcję roślinną. Ich celem jest uświadomienie rolnikom, jak istotna jest zmiana odczynu gleb kwaśnych poprzez wapnowanie oraz jakie ma to znaczenie dla zwiększenia efektywności wykorzystania przez rośliny składników pokarmowych i uzyskiwania wysokich plonów.

Chciałbym również dodać, że instytuty resorowe – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa-PIB w Puławach, Instytut Ogrodnictwa-PIB w Skierniewicach, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy-PIB w Falentach oraz Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej-PIB w Warszawie - kilka razy w roku, w ramach udzielanej im dotacji celowej, przeprowadzają bezpłatne szkolenia on-line dotyczące racjonalnego nawożenia, w tym wapnowania gleb.

Ponadto, w 2022 r. została udostępniona bezpłatna aplikacja INTER-NAW służąca do racjonalnego planowania nawożenia, w tym wapnowania gleb.

Z wyrazami szacunku

z. up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Michał Kołodziejczak

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 493, z późn. zm.)

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
2. Departament Płatności Bezpośrednich
3. Departament Innowacji, Cyfryzacji i Transferu Wiedzy